

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INNOVATION SYSTEM

**Коваленко-Марченкова Є.В., к.е.н., доцент,
Бут К.А., магістрант
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро**

Activation of innovative activity is a fundamental condition for raising the level and quality of life of the population of Ukraine. Modernization of the production base, informatization of production and management processes, increasing the share of services and knowledge-intensive industries in the structure of GDP will make it possible to form a new technological structure of the economy and increase its competitiveness on this basis. This is the only way to ensure the expansion of export potential and sustainable growth of GDP, and therefore the standard of living of the population.

The main property of a competitive economy is its ability to improve, update, and innovate. But for this, a set of incentives and motives should be in place, which would ensure the constant readiness of the industry to introduce innovations, modernize the economy, and accelerate development. In economically and technologically developed countries, this set consists of two main components: market competition and the national innovation system. Market relations become the framework of the complex and multifaceted architecture of the national innovation system and the growth of competitiveness. The national innovation system provides administrative influence through the activities of its subjects, thereby guaranteeing the same form and conditions for the realization of national interests while respecting the interests of economic subjects, that is, economic security is ensured at the national and subject levels [1].

The starting condition for the formation of a national competitive environment is the formation of demand, supply and mechanisms of their interaction in the market of scientific and technical products.

The demand of business entities for scientific knowledge is determined by such macroeconomic prerequisites as a relatively low level of inflation, low loan rates and equal access to loans, stable financial position of enterprises, etc.

The formation of the institutional infrastructure of a competitive innovative economy involves facilitating the exit of business entities to the market, ensuring freedom of economic behavior (adjustment, liberalization and simplification of mechanisms for licensing economic and commercial activities), creating equal business conditions for all entities (increasing the effectiveness of the law enforcement system, fighting corruption) [2].

More specific steps in this direction will be the introduction of the bankruptcy institute, clear legal protection of property rights, in particular

private and intellectual property rights, improvement of legal, organizational, and economic prerequisites for the development of entrepreneurship. Reactions of economic agents to the mentioned threats and opportunities are implemented in the course of innovative activity, which is carried out not only during the introduction of new equipment and technology into production, but also by changing the models (methods of conducting) economic activity, modernization of the education system, flexible tax policy, etc.

Innovative activity, like any other activity, takes place in the presence of: the desire, skills and opportunities of business entities to engage in this type of activity. These three conditions must be implemented within the framework of the national innovation system according to a logical scheme (Fig. 1).

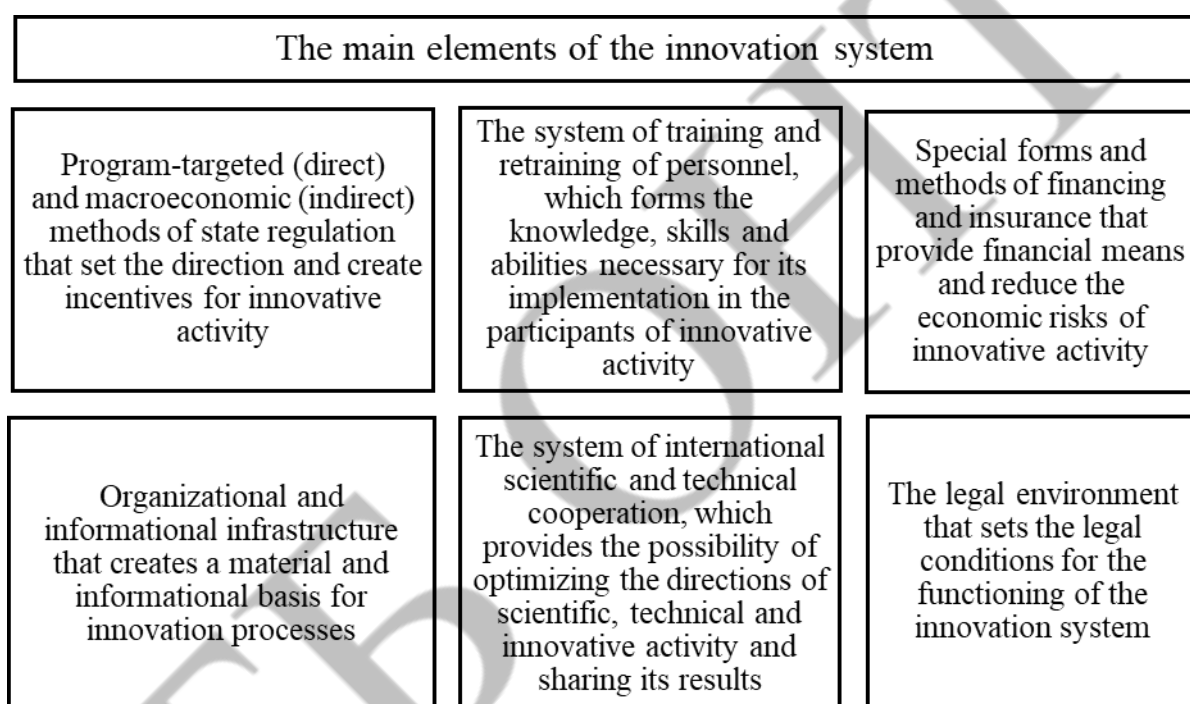

Fig. 1. The main elements of the innovation system

Source: developed by the author

Before considering the task of improving each of the specified elements, it is necessary to dwell on the main reason for the low efficiency of the current system and on the obstacles that may arise in the process of its transformation.

The low level of innovative receptivity of the Ukrainian economic system is a consequence of its strong point, such as stability, achieved thanks to a high level of state regulation. For this reason, the domestic innovation system cannot be improved by copying the corresponding systems of rich countries with a developed market economy. It is necessary to find one's way, using the existing resource of state influence on economic processes.

Market innovation systems are based on the mechanisms of capital transfer from less promising to more promising industries through the stock market, as well as on the historically developed readiness and ability of business entities to make risky decisions. The Ukrainian system, based on more active participation of the state in economic processes, is not only more stable, but also more conservative: the state has no right to risk, because it is responsible for the welfare of the country, and its economic subjects usually do not have the skills to make strategic decisions independently [3].

«Purely» market systems are more flexible, but also «harder» towards outsiders. They more easily accept innovations, quickly rebuild and do not take into account the social losses of «market failures». A centralized socially oriented economy has a more rigid structure [4]. At the enterprise level, the desire to preserve the «status quo» leads to the fact that it is not innovations that change the technical and economic process, but the existing production system that breaks «under itself» more and less radical innovations. At the economic level, the transition to new macrotechnologies and methods of management occurs, as a rule, «in leaps and bounds, through a one-moment» and rather painful restructuring of the system (restructuring, «property distribution», «shock therapy», etc.).

However, the existing mobilization resource of the current system can be used for its modernization, provided:

- a) a scientific approach to forecasting the consequences and evaluating the effectiveness of each of the steps;
- b) concentration of all efforts on priority areas of scientific, scientific-technical and innovative activity [5].

The weakest link and therefore the most responsible part of the work with a forced transition to an innovative path of development, there is a need to rebuild consciousness, «re-educate» participants in the production process, and especially decision-makers [6]. Therefore, the educational and scientific potential of the country should be considered as an object of primary attention when building a knowledge-based economy.

The formation of the domestic innovation system should be carried out based, first of all, on one's own scientific and technological, intellectual and financial capabilities, since the production of innovations and innovations is a key factor of the country's competitive advantages, which creates the basis of long-term sustainable growth.

Thus, the distinctive features of the Ukrainian innovation system that determine its specificity, position Ukraine in the world scientific and technical space and create additional attractive conditions for potential investors and customers should be [7]:

1. Active participation of the state in the formation and maintenance of the functioning of the innovation system, as a guarantor of investments, as an entity responsible for the quality of training of highly qualified personnel, as a

guarantor of the absence of corruption, as an organizer of the spread of innovative culture and innovative thinking among all citizens (due to the inclusion of the latest elements into the formative ideological system of Ukrainian society).

2. The geo-economic factor of the location of Ukraine, in the very center of Europe.

3. High level of personnel training combined with executive discipline, ability to creatively solve tasks, creativity of thinking.

References

1. Didenko A., Kovalenko-Marchenkova Ye., Kravets O., Lizut R. Cognitive approach to modeling population's quality of life. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Vol. 1 (2). Pp. 92-100.

2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

3. Глуха Г. Я., Цимбалюк А. І. Сучасний підхід до побудови інноваційної стратегії: академічний огляд. 2018. № 2 (49). С. 62-74.

4. Rybalchenko L., Ryzhkov Ed., Ohrimenco S. Modeling economic component of national security. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Vol. 1 (1). Pp. 25-36.

5. Rybalchenko L., Ryzhkov E. Ensuring enterprise economic security. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*. 2019. Special Issue № 1 (102). Pp. 268-271.

6. Савченко С. І., Черешнюк О. М. Концепція обліку інноваційної діяльності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 740-745.

7. Савченко В. Ф. Інфраструктура національної економіки як необхідна умова економічного зростання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2016. Вип. 1 (47). С. 180-187. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/10749>.

13.	<i>Голод В.В., Євдокімова М.О.</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ.....	45
14.	<i>Гордієнко Л.А., Пасічник Ю.В.</i> ЗАРУБІЖНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФЕРМЕРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	49
15.	<i>Грищенко А.В.</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	54
16.	<i>Гуркіна Н.А., Замлинський В.А.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ	58
17.	<i>Добрянська Н.А., Черноусова С.С.</i> МАРКЕТИНГОВІ ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗІ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СТАЛОСТІ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ.....	62
18.	<i>Донець Л.Я., Мунтян І.В., Долинська О.О.</i> РОЛЬ РЕКЛАМНОГО ДИЗАЙНУ В УСПІШНОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ КОМПАНІЙ.....	65
19.	<i>Калишин Д.О., Куницька Н.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКО-ГОТЕЛІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	68
20.	<i>Кемза Р.Г., Євдокімова М.О.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	73
21.	<i>Кирюхін А.В., Афанасьєва О.К.</i> ПОТЕНЦІАЛ МОРСЬКОГО ПОРТУ ЧОРНОМОРСЬК В СИСТЕМІ ЕКСПОРТНИХ ПОСТАВОК ПРОДУКЦІЇ АПК.....	76
22.	<i>Коваленко-Марченкова Є.В., Бут К.А.</i> CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INNOVATION SYSTEM.....	80
23.	<i>Корват О.В.</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	84
24.	<i>Красногорська А.В., Савченко Т.В.</i> РОЛЬ СИТУАТИВНОГО МАРКЕТИНГУ У ПРОСУВАННІ ПРОДУКТУ.....	88
25.	<i>Кулаковська Т.А., Випирайлов А.С.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВІНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	90